

ĐÁP ÁN VÀ THANG ĐIỂM ĐỀ THI TUYỂN SINH LỚP 10
TRƯỜNG THPT CHUYÊN ĐẠI HỌC SƯ PHẠM NĂM 2023
Môn thi: NGŨ VĂN (CHUYÊN)

Câu	Nội dung	Điểm
1	Yêu cầu chung: - Đảm bảo đầy đủ các phần của một bài văn nghị luận: mở bài, thân bài, kết bài. - Lập luận chặt chẽ; luận điểm đầy đủ, rõ ràng; lí lẽ, dẫn chứng phù hợp. - Không mắc lỗi ngữ pháp, dùng từ, chính tả.	4,0
	Yêu cầu cụ thể: HS có thể triển khai nội dung bài văn theo các cách khác nhau nhưng cần đảm bảo các ý sau:	
	a. Giải thích ý nghĩa câu chuyện, từ đó nêu vấn đề nghị luận - Đây là câu chuyện ngụ ngôn hàm ý nói về mối quan hệ giữa con người và hoàn cảnh. - Sự hòa hợp giữa con người và hoàn cảnh là một nguyên nhân quan trọng quyết định niềm vui, hạnh phúc của con người trong cuộc sống. - Khi không đạt được sự hòa hợp đó thì cần phải thay đổi. Con người cần thay đổi bản thân theo chiều hướng tích cực để thích nghi với hoàn cảnh. Nếu không biết thay đổi bản thân thì việc thay đổi hoàn cảnh cũng không có ý nghĩa.	1,0
	b. Phân tích, bàn luận - Con người cần thay đổi bản thân (2,0 điểm): + Bản thân mỗi người có vai trò quyết định với cuộc sống của chính mình. + Con người cần tự ý thức được hạn chế của mình để không đổ lỗi cho hoàn cảnh; từ đó dũng cảm, kiên trì thay đổi bản thân. + Hoàn cảnh sống đa dạng, các yếu tố chi phối cuộc sống phức tạp đòi hỏi con người phải ứng xử linh hoạt, có khả năng thích nghi để có cuộc sống tốt đẹp hơn. + Không phải lúc nào con người cũng phải thay đổi hoàn toàn bản thân. Cần ý thức được những phẩm chất, ưu điểm của mình; ý thức được hoàn cảnh đúng/sai, hợp lí/không hợp lí; từ đó, biết chọn lọc những gì cần thay đổi và những gì cần giữ gìn, không đánh mất bản sắc cá nhân. - Con người cần thay đổi hoàn cảnh (0,5 điểm): Có những lúc con người cần cải tạo hoàn cảnh để có cuộc sống tốt đẹp hơn, để thúc đẩy sự tiến bộ xã hội. Như vậy, vấn đề quan trọng là con người phải nhận thức đúng tại sao cần thay đổi, phải thay đổi điều gì và thay đổi như thế nào.	2,5
	c. Liên hệ, rút ra bài học - Cần tự ý thức đầy đủ về ưu điểm, nhược điểm của bản thân, đồng thời nhận thức đúng hoàn cảnh, môi trường sống. - Cần rèn luyện cho bản thân khả năng thích nghi với hoàn cảnh, biết thay đổi theo hướng tích cực, nhất là trong bối cảnh xã hội nhiều biến động hiện nay.	0,5
2	Yêu cầu chung: Như yêu cầu với Câu 1.	6,0
	Yêu cầu cụ thể: HS có thể triển khai nội dung bài văn theo các cách khác nhau nhưng cần đảm bảo các ý sau:	
	a. Giải thích ý kiến - Hình ảnh giọt nước mắt: + Biểu tượng cho những nỗi khổ đau, bất hạnh của nhân sinh	1,0

	+ Biểu tượng cho sự đồng cảm, lòng xót thương - "...nếu vẽ một biểu tượng của nghề viết mà tôi đang đeo đuổi, tôi sẽ vẽ hình ảnh của giọt nước mắt": + Văn học phải phản ánh được thân phận khổ đau, nỗi bất hạnh của con người. + Nhà văn cần có trái tim yêu thương, tấm lòng trắc ẩn, năng lực thấu cảm đặc biệt đối với con người và cuộc đời. - "...tôi luôn ao ước những trang viết của mình có được sự rung cảm như những giọt nước mắt": Nhà văn mong muốn những trang viết của mình chứa đựng được những nỗi khổ đau, bất hạnh của nhân sinh; tác động mạnh vào tình cảm của độc giả và khơi dậy, lan tỏa những cảm xúc tốt đẹp. Ý kiến của Nguyễn Ngọc Tư đề cập đến đối tượng của văn chương, tấm lòng của nhà văn, mối quan hệ đồng điệu giữa nhà văn, tác phẩm và độc giả.	
	b. Phân tích, chứng minh ý kiến - Nhạy cảm, dễ xúc động, trực giác tốt là tư chất nổi bật của người nghệ sĩ. Nhà văn thường sáng tác trong những trạng thái rung động mãnh liệt, trong đó tình yêu thương, lòng xót xa trước những phận người đau khổ, những cảnh tượng thương tâm chính là một động lực thôi thúc họ cầm bút. - Khi nhà văn gắn bó máu thịt với cuộc sống, mang nặng tình yêu thương con người thì đối tượng được lựa chọn để phản ánh trong tác phẩm sẽ là những nỗi khổ đau, bất hạnh của con người. Các nhân vật, hình ảnh, chi tiết,... trong tác phẩm là sự chuyển hóa sinh động tình cảm ấy của nhà văn. - Những tác phẩm văn học mang nặng giọt nước mắt của nhân sinh thì sẽ khơi dậy sự đồng cảm sâu sắc, những tình cảm nhân văn ở độc giả. Đó là thước đo giá trị tác phẩm và là động lực cho sự sáng tạo của nhà văn.	3,5
	c. Bàn luận, mở rộng - Ý kiến của Nguyễn Ngọc Tư đã gợi cho chúng ta nhiều suy nghĩ về sứ mệnh của nhà văn và sức mạnh của văn chương. Nhà văn phải diễn tả thắm thía nỗi khổ đau, bất hạnh của nhân sinh; văn chương có khả năng nâng đỡ, vỗ về tâm hồn con người. - Một tác phẩm chỉ có thể làm rơi nước mắt của người đọc khi được viết từ trái tim trĩu nặng yêu thương và mong ước thiết tha của người cầm bút. Vì thế, nhà văn phải luôn bồi đắp tình cảm, tư tưởng, nhân cách và cả tài năng thì mới có thể tạo ra những tác phẩm có giá trị, khơi gợi sự đồng cảm sâu sắc ở độc giả. - Viết văn là quá trình nghiền ngẫm, lao động vất vả. Bởi vậy, nhà văn rất cần được thấu hiểu và trân trọng. Người đọc cần đến với văn chương bằng tấm lòng rộng mở, sẵn sàng đón nhận cái mới; bằng tình yêu, niềm say mê để có thể đồng cảm với tác giả. Thí sinh cần lựa chọn những tác phẩm văn học tiêu biểu, phù hợp trong quá trình nghị luận. Ví dụ: Những tác phẩm của Nguyễn Du, Ngô Tất Tố, Nam Cao, Nguyễn Minh Châu, An-đéc-xen, Lỗ Tấn... và của chính Nguyễn Ngọc Tư. Lưu ý: - Đánh giá cao những bài văn chứng tỏ sự trải nghiệm văn học phong phú; phân tích, bàn luận sâu sắc và có giọng điệu riêng. - Nếu bài văn không đảm bảo được các yêu cầu như đã nêu ở mục Yêu cầu chung thì sẽ bị trừ điểm tùy mức độ.	1,5

